

de Singel

Internationaal
Kunstcentrum

Muziek en Beeld

Ictus . Rosas
Counter Phrases

zaterdag 20 december 2003

Muziek en Beeld . Seizoen 2003-2004

Marco Martinelli . Ermanna Montanari . Luigi Ceccarelli
Teatro delle Albe
L'Isola di Alcina
zaterdag 15 november 2003

Marianne Pousseur . Enrico Bagnoli . Guy Cassiers
Muziektheater Transparant
Peer Gynt
vrijdag 19 december 2003

Ictus . Rosas
Counter Phrases
zaterdag 20 december 2003

Pierre Charial draaiorgel . Michael Riessler sax, klarinet
Scott Roller cello
Unheimliche Geschichten
woensdag 4 februari 2004

begin voorstelling 20.00 uur
einde omstreeks 21.20 uur

ism. Villanella

inleiding Maarten Beirens. 19.15 uur . Foyer
teksten en coördinatie programmaboekje Marie Cornaz, Dominique
Van Besien, deSingel

druk programmaboekje Fotogravure Godefroit

gelieve uw GSM uit te schakelen!

Foyer deSingel

enkel open bij avondvoorstellingen in Rode en/of Blauwe Zaal
open vanaf 18.40 uur
kleine koude of warme gerechten te bestellen vóór 19.20 uur
broodjes tot net vóór aanvang van de voorstellingen en tijdens pauzes

Hotel Corinthia (Desguinlei 94, achterzijde torengedouw ING)

- Restaurant HUGO's at Corinthia
open van 18.30 tot 22.30 uur
- Gozo-bar
open van 10 uur tot 1 uur, uitgebreide snacks tot 23 uur
deSingelaanbod: tweede drankje gratis bij afgifte van uw
toegangsticket van deSingel voor diezelfde dag

Ictus

Georges-Elie Octors muzikale leiding

Counter Phrases

concept Jean-Luc Plouvier
choreografie Anne Teresa De Keersmaeker,
in samenwerking met de dansers
film Thierry De Mey

wereldcreaties van:

Stefan Van Eycken Solo Igor
Robin de Raaff Orphic Descent
Thierry De Mey Water
Georges Aperghis Heysel
Steve Reich Dance Patterns
Jonathan Harvey Moving Trees
Magnus Lindberg Counter Phrases
Tom Pauwels Improvisaties
Toshio Hosokawa Floral Fairy
Fausto Romitelli Green, Yellow and Blue
Luca Francesconi Controcanto

coproductie Ictus, Rosas, Paleis voor Schone Kunsten
(Brussel), Avila, Arteco Filmfinanciering,
European Concert Hall Organisation,
The Kasander Film Company

Interview met Thierry De Mey

MC: Voor dit project bent u zowel de artistieke coördinator, de regisseur van de kortfilms als de auteur van een van de tien composities. Hoe is het project 'Counter Phrases' ontstaan?

TDM: We vechten er al lang voor om opnieuw een dialoog tot stand te brengen tussen de dans en de hedendaagse muziek. Dans en muziek kunnen een van de meest hechte relaties onderhouden die tussen twee kunst disciplines denkbaar zijn. In andere tijden en in andere culturen zijn dans en muziek sterk met elkaar vervlochten, maar in onze maatschappij lijkt deze link veel minder vanzelfsprekend. Aangezien een echte en constructieve dialoog slechts op gang kan worden gebracht tussen twee mensen die elkaar respecteren, moeten we er in de eerste plaats voor zorgen dat de wereld van de hedendaagse dans en die van de hedendaagse muziek, maar ook hun publieksgroepen, bereid zijn om elkaar te leren kennen en oude clichés uit de weg te ruimen. Maar aan deze weg timmeren is dus ook een werk van lange adem.

Als componist werd ik vaak uitgenodigd om samen te werken met choreografen zoals Anne Teresa, mijn zus Michèle-Anne en Wim Vandekeybus; ook met Bob Wilson heb ik gewerkt; deze verhouding tot de scène heeft me altijd erg geïnteresseerd.

In het kader van mijn didactische activiteiten probeer ik ook de noodzakelijke bruggen te slaan tussen beide disciplines. Als ik bijvoorbeeld een lezing geef aan het IRCAM of in het kader van mijn residentie tijdens Musica in Straatsburg, of als ik mij tot componisten richt, dan laat ik dansfilms zien,

om zo te tonen dat dit een boeiende en complexe taal is. Mijn gehoor is vaak verrast als het bijvoorbeeld Anne Teresa De Keersmaeker ontdekt die de 'Große Fuge' van Bach onder handen neemt en als het vaststelt dat de dansers perfect lijken te bevatten wat een omkering van het thema in de altviool is! Ook andersom, als ik les geef aan toekomstige choreografen, bij P.A.R.T.S. of elders, dan laat ik hedendaagse muziek horen. En de studenten beseffen dat deze vaak een fysieke kracht heeft waaruit - vanuit het oogpunt van de dans - heel wat valt op te steken, dat de inzet wellicht niet zo vreemd is aan hun eigen bekommelingen. Het ideale is een bus te huren en de studenten naar de klassen en de studio's van 'de anderen' te brengen: al snel vallen de apriori's weg en ontstaan er cross-overprojecten.

Wanneer dans en muziek elkaar ontmoeten, dan gaat het doorgaans om het initiatief van een choreograaf die bestaande muziek in een choreografie wil omzetten, of die het zelfs waagt een opdracht aan een componist te geven. Het idee van 'Counter Phrases' is ontstaan uit de wil om de werkwijze om te draaien: door aan een reeks van componisten dansbeelden en -bewegingen voor te leggen, willen we aanzetten tot het schrijven van muziek, willen we een inspiratiebron voor de compositie aanreiken.

MC: Voor Anne Teresa De Keersmaeker gaat het bij 'Counter Phrases' dus om een nieuwe benaderingswijze...

TDM: Absoluut. Anne Teresa heeft op bestaande muziek geschreven, op muziekstukken die speciaal voor haar choreografieën werden gecreëerd. We hebben ook samengewerkt waarbij er sprake was van een echte interactie. In dit geval is het gebeurd dat ik muziek schreef voor een choreografisch werk dat zich sneller ontwikkelde dan de muziek, waardoor ik op een bepaalde manier verplicht was om de choreografie achterna te hollen... Maar dat de choreografie het basisgegeven is, zoals hier, dat is, denk ik, een première...

MC: Creëert Anne Teresa De Keersmaeker haar choreografie vanuit de stilte?

TDM: Van bij het begin van de moderne dans in de twintigste eeuw hebben bepaalde choreografen de noodzaak gevoeld om de dans van de muziek los te koppelen, opdat de dans een autonomie zou kunnen verwerven. In het geval van Anne Teresa worden bepaalde fases in de choreografie in stilte uitgewerkt, andere met behulp van een metronoom of door gebruik te maken van tijdroosters. Zo hebben we in de voorstellingen 'Amor constante' en 'April me' getracht om verschillende manieren te vinden om de dans en de muziek met elkaar te laten communiceren: we lieten hetzij de muziek, hetzij de dans voorafgaan, of verdeelden ruimtelijke structuren en tijdsstructuren, ritmische pulsaties, identieke ontwikkelingsprocessen en parallelle strategieën tussen beide. Binnen deze schema's werkt Anne Teresa haar choreografieën op een vrije manier uit, zoals ook de muzikale logica zichzelf op soevereine wijze kan ontplooiën. In sommige gevallen ga ik bepaalde dansbewegingen filmen om vanuit die inspiratiebron te componeren, in de hoop dat de kwaliteit ervan ook de partituur zal 'doordringen'.

Voor 'Counter Phrases' hebben de muzikanten van het Ictus ensemble, artistiek directeur Jean-Luc Plouvier, manager Lukas Pairon - de initiatiefnemer van het project - en muziekdirecteur Georges-Elie Octors allemaal een lans gebroken om dit project te verwezenlijken. De gecontacteerde componisten, die ik voor het grootste deel heel goed ken, hebben aanvaard om zich in dit avontuur te storten...natuurlijk ook vanuit hun verlangen om in te gaan op de gedanstste uitnodiging van Rosas...

MC: Had Anne Teresa De Keersmaeker haar choreografieën reeds geschreven toen het project 'Counter Phrases' op stapel werd gezet?

TDM: Hoofdzakelijk om praktische en financiële redenen hebben we ervoor gekozen om gebruik te maken van al het choreografische materiaal dat vervat zit in de voorstelling 'April me'. Voor mij was het vanzelfsprekend dat het nieuwe project absoluut niet op een podium mocht worden uitgevoerd. Verschillende hypotheses zijn naar voor gebracht, waaronder filmen op het dak van het Paleis voor Schone Kunsten. Uiteindelijk hebben we beslist om in verschillende tuinen te draaien. Een tuin is immers een natuurlijk kader waarin niet vaak wordt gedanst, terwijl het toch een voldoende beschaafde omgeving is, waarvan het architectonische aspect de structuur van de dans niet te niet doet, wat wel het geval zou zijn in een wilder natuurdecor. Anne Teresa heeft dus al haar materiaal uit 'April me' ter beschikking gesteld, een voorstelling die ik goed kende omdat ik er een deel van de muziek voor geschreven heb. Anne Teresa heeft me de vrije hand gegeven om datgene te gebruiken wat me beviel. We hebben een bepaald aantal structuren vastgelegd, door te kiezen voor een solo van een man, een solo van een vrouw, twee duo's, een trio, een kwintet, twee tutti; kortom, allemaal verschillende vormen, zodat de clips vanwege het aantal dansers verschillende krachtverhoudingen hebben.

Een heel belangrijke actor in de totstandkoming van dit project is Paul Dujardin, die 'Counter Phrases' heeft voorgesteld aan ECHO, de Europese Commissie en diverse concertorganisatoren. Samen met Lukas Pairon zijn we naar Edinburgh geweest om te tonen wat een dansfilm inhoudt. We hadden het geluk dat we meteen het enthousiasme konden opwekken bij de deelnemers aan de ECHO-vergadering. Op aansporing van Paul hebben een tiental zalen in Europa het project aangekocht. Voor hen was het bijna als het kopen van een kat in een zak, aangezien de films nog niet eens waren gedraaid! Guy Gypens van het dansgezelschap Rosas heeft de productie van de film op zich genomen.

MC: Alle composities voor 'Counter Phrases' zijn creaties. Hoe is de keuze van de componisten gemaakt?

TDM: Het zijn inderdaad allemaal creaties. De muziek van 'April me' heeft in bepaalde gevallen voor de tijdroosters gezorgd, maar de dansers dansten in stilte of op een metronoom. Wat mijn compositie betreft, leek het me ondoenbaar om abstractie te maken van hetgeen ik reeds had geschreven. Ik heb dus een bewerking gemaakt van een van de stukken die ik voor 'April me' had geschreven. De negen andere stukken zijn volledig originele creaties. Het merendeel van de gekozen componisten zijn mensen die al met Ictus hebben samengewerkt, zoals Lindberg, Harvey, Aperghis, Francesconi, Romitelli en Hosokawa. Wat Steve Reich betreft, zijn relatie met Anne Teresa spreekt voor zich, aangezien ze verschillende van zijn composities gechoreografeerd heeft. Bovendien wilden we ook dat twee van de tien componisten jongere mensen zouden zijn. Het gaat om de Nederlandse componist Robin de Raaff en de Belg Stefan Van Eycken, die allebei deelnamen aan de door Ictus jaarlijks georganiseerde compositieworkshop en die ons allebei hebben overtuigd vanwege hun zeer nauwkeurige en originele pen. Er is ook nog een andere invalshoek: we hebben Tom Pauwels ervan kunnen overtuigen een improvisatie op de elektrische gitaar te spelen, op basis van een van de miniaturen, die in een zeer stedelijke ruimte is gefilmd; tenslotte zullen bepaalde clips geen andere muzikale ondersteuning krijgen dan die van de geluidsband van de films zelf.

MC: Ik veronderstel dat de componisten ook vrij waren op het vlak van de bezetting?

TDM: Helemaal vrij. Mijn werk is voor percussiesextet en elektronica; Steve componeerde een sextet voor twee piano's en vier slaginstrumenten; Hosokawa koos voor het strijkkwartet, Van Eycken voor een trio voor twee klarinetten en elektrische gitaar; alle anderen kozen voor het volle-

dige ensemble... Soms wordt één instrument op de voorgrond geplaatst, zoals de fretloze elektrische bas bij Luca Francesconi. Het is grappig om te zien hoe elk van de componisten verschillend heeft gereageerd op de films. Enkelen onder hen hebben echt de dans willen onderstrepen, door de bewegingen te volgen, anderen hebben de cinematografische vorm gevolgd, nog anderen hebben dan weer de kleuren in de verf gezet of een meer onafhankelijk discours willen volgen...

Voor mij was het zeer belangrijk dat de films op drie schermen zouden worden geprojecteerd. Aperghis heeft zijn compositie trouwens gebaseerd op het montagespel op drie schermen. Hij verdeelt de bezetting van het ensemble daadwerkelijk in drie groepen, elk verbonden met één scherm: als een danser van het ene scherm naar het andere gaat, dan zijn het ook andere instrumenten die spelen. Het idee van de drie schermen komt van een van mijn vroegere projecten, dat ik realiseerde op de muziek van 'Ma Mère l'Oye' van Ravel. Op één enkel scherm is het beeld helemaal frontaal, dominant en opdringerig, terwijl de cinema op zich al een bijzonder dwingende kunstvorm is. Toen ik het Ravel-project uitwerkte, voelde ik de noodzaak deze visie te doorbreken en via een visuele polyfonie de meerdimensionale aspecten van deze muziek tot uiting te brengen. Meerdere componisten die meewerkten aan 'Counter Phrases' hebben me verzekerd dat deze 'visuele polyfonie' van de drie schermen een bijzondere stimulans was. De virtuoze montage van Boris Van der Avoort en Isabelle Boyer doet deze opvatting van cinematografische compositie alle recht aan.

MC: Tonen de drie schermen dezelfde beelden?

TDM: Neen, niet noodzakelijk. Men kan zich bijvoorbeeld een danser voorstellen die in het centrum op de voorgrond danst, links van veraf te zien is, terwijl we rechts de natuur te zien krijgen.

MC: Het zijn dezelfde choreografische momenten, gezien vanuit verschillende hoeken?

TDM: Niet altijd; soms wel, soms niet. Soms is er ook maar één scherm waarop geprojecteerd wordt: de danser danst op het linkerscherm, springt dan naar het middenscherm, en springt dan opnieuw om in het rechterscherm terecht te komen. De andere schermen worden ondertussen blank of tonen een stilstaand beeld. In de clip van Hosokawa is kleur een fundamenteel gegeven. De korte film is gedraaid in een prachtige tuin met een buitengewone collectie rododendrons. Dries Van Noten maakte de kostuums van de danseressen en gebruikte precies dezelfde kleurschakeringen als de groep rododendrons op de achtergrond. Om alles nog wat complexer te maken, hebben we voor deze scène het spiegelbeeld in het water gefilmd, wat een zeer impressionistisch beeld oplevert, waarin de kleuren zich mengen. Ik heb deze scène ontworpen als een eerbetoon aan de cinema van de jaren twintig, aan het Franse cinematografische impressionisme van een Marcel L'Herbier; de magie van de fotografie van Aliocha Van der Avort komt in deze context bijzonder goed tot uiting.

Op het ogenblik dat moest worden beslist welke clip we naar welke componist zouden sturen, was de keuze heel eenvoudig. Ik had enkele extra clips voorzien, in het geval er enkele niet zouden aanslaan. Maar elkeen was in de wolken met de clip die hem was voorgesteld. Ik wist dat Francesconi van kleuren houdt, van grootse instrumentale ontplooiingen, dus heb ik gekozen voor een clip met een tutti en met grote camerabewegingen. Bij Hosokawa dacht ik aan zijn passie voor de details in de orkestratie van de strijkers, en dus heb ik de clip gekozen met de danseressen en hun weerspiegeling voor de bloemenstruiken. Steve Reich heb ik de meest stedelijke tuin voorgesteld, meer bepaald de esplanade van de administratieve wijk hier te Brussel, gefilmd bij ondergaande zon; hier zijn slechts enkele

le bloemen te zien, in een bak.

Ik wil ook beklemtonen dat het hier niet om stomme films gaat. Uit ervaring heb ik vastgesteld dat een dansfilm, om levendig te zijn, geluiden moet bevatten en niet het gevoel van een 'aquarium' mag geven: men moet stappen kunnen horen, vogels, de adem van de dansers, het vallen van de regen, wind...het moet leven...

MC: Zijn alle stukken even lang?

TDM: Min of meer. De stukken hebben een lengte van vijf à tien minuten. Er zijn ook enkele heel korte miniaturen.

Ik hoop vooral dat het publiek de avondvoorstelling als een geheel zal beschouwen. Ik heb de tien stukken in een precieze volgorde geplaatst, met overgangen; de blanke of zwarte schermen tussen de stukken zijn heel kort. Het ene stuk volgt op het andere en de muzikanten blijven ter plaatse. Ik wil dat het publiek door 'Counter Phrases' op sleeptouw wordt genomen, zonder elk element te gaan ontleden; dat het project als een entiteit wordt gezien waarin de verschillende uitdrukkingvormen tot een geheel worden gesmeed.

Interview: **Marie Cornaz**, 17 februari 2003

Anne Teresa De Keersmaeker

In het begin van de jaren tachtig, een periode waarin de dans steeds meer op het voorplan trad, presenteerde de jonge choreografe Anne Teresa De Keersmaeker haar allereerste creatie: 'Asch'. Als oud-leerlinge van MUDRA, de school die door Maurice Béjart is opgericht, zou ze de dans in België in een compleet andere richting sturen. In 1981 trok ze naar New York om er te studeren aan de Tisch School of the Arts, waar ze in contact kwam met de postmoderne Amerikaanse dans. Deze invloed van het postmodernisme is trouwens duidelijk merkbaar in haar eerstvolgende werk: 'Fase, four movements to the music of Steve Reich' (1982), waarmee ze bekendheid verwierf. Het logische gevolg was dat ze in 1983 Rosas oprichtte, haar eigen dansgezelschap, waarmee ze 'Rosas danst Rosas' aan het publiek voorstelde. De muziek, een compositie die gezamenlijk door Thierry De Mey en Peter Vermeersch werd gecreëerd, bleek de drijvende kracht achter de dans te zijn. Deze bijzondere band tussen dans en muziek zou in het oeuvre van Anne Teresa De Keersmaeker een constante worden. Vanaf 'Rosas danst Rosas' ging De Keersmaeker steeds op een coherente, maar toch verrassende wijze te werk. Tijdens de eerste jaren genoot haar werk vooral de steun van Hugo De Greef, directeur van het Kaaitheater. Een hele reeks uiteenlopende voorstellingen volgden elkaar snel op: 'Elena's Aria' in 1984, 'Bartók/Aanteekeningen' in 1986, het theaterstuk 'Verkommenes Ufer/Medeamaterial/Landschaft mit Argonauten' in 1987 en - in hetzelfde jaar - 'Mikrokosmos-Monument Selbstporträt' (Reich/Riley) en 'In zart fließender Bewegung - Quatuor Nr 4. Ottone, Ottone' (1988) was haar eerste choreografische productie die voor een groot podium was bestemd. De structurele strengheid maakte er plaats voor een esthetiek die de barok opriep. In 1990 realiseerde De Keersmaeker 'Stella', een 'vrouwelijke' voorstelling, waarin ze haar bijzonder persoonlijke wijze om met de danseressen te werken, optimaal benutte. Hetzelfde jaar kwam 'Achterland' op de planken. De muziek van György Ligeti en Eugène Ysaÿe werd er live uitgevoerd en visueel geïntegreerd in de scenografie en het parcours van de dansers. Deze band tussen dans en muziek vinden we tevens terug in 'ERTS' (1992), waarin ook video werd gebruikt. 'ERTS' was een groots opgezette creatie, eveneens met live muziek. Op uitnodiging van directeur Bernard Foccroulle werd Rosas het huisgezelschap van de Munt. In deze nieuwe context legde Anne Teresa De Keersmaeker drie doelstellingen vast: de relatie tussen dans en biografie, choreografie en muziek nog versterken, een repertoire uitbouwen en een nieuwe dansschool in België oprichten om de leegte op te vullen na het verdwijnen van MUDRA in 1988. Op het einde van de jaren tachtig geniet het oeuvre van Anne Teresa De Keersmaeker zowel in België als daarbuiten een grote erkenning. De productie 'Mozart Concert Aria's, un moto di gioia' (1992) werd in de prestigieuze Cour d'Honneur van Avignon tijdens het festival gecreëerd. In de foyer van de Opera van Gent nam Peter Greenaway hetzelfde jaar 'Rosa' op, een choreografie die integraal voor het doek is bestemd. Het dansluik van het Holland Festival 1993 was volledig gewijd aan De Keersmaeker en stelde een reeks van hernemingen voor, alsook de

première van 'Toccatà'. 'Kinok', het resultaat van een samenwerking met Thierry De Mey en het ensemble Ictus, werd in 1994 tijdens het Kunsten-FESTIVALdesArts gebracht. Dit werk is de voorbode van 'Amor constante más allá de la muerte', een muzikaal complexe en bijzonder virtuoze choreografie die hetzelfde jaar gecreëerd werd. 'Amor Constante' toont duidelijk hoe de dans van Anne Teresa De Keersmaeker zich ontwikkeld heeft. Vertrekkend van een choreografische taal die aanvankelijk op haar eigen lijf geschreven was, is De Keersmaeker geëvolueerd naar een taal die nauw verbonden is met welbepaalde uitvoerders. De kracht van deze dans bestaat erin een persoonlijk vocabularium te verbinden met een bijzonder sterke structuur. Parallel aan de ontwikkeling van het dansgezelschap werd de choreografische taal geleidelijk aan uitgezuiverd, terwijl de bewegingen zich dieper wortelden in het klassieke vocabularium. In 1995 creëerde De Keersmaeker 'Verklärte Nacht' voor de voorstelling 'Schönberg Erwartung/Verklärte Nacht' in de Munt. In 1996 werden bepaalde elementen van deze productie uitgewerkt in 'Woud, three movements to the music of Berg, Schönberg and Wagner'. 1995 was tevens het jaar waarin, op initiatief van Rosas en de Munt, P.A.R.T.S. Performing Arts Research and Training Studios werd opgericht, een internationale dansschool onder leiding van Anne Teresa De Keersmaeker. In drie jaar tijd krijgen de studenten een diepgaande vorming in de verschillende danstechnieken. Deze school onderscheidt zich bovendien door haar bijzondere aandacht voor muziek en theater; daarnaast krijgen de studenten een stevige intellectuele bagage mee. Op het einde van 1997 liet De Keersmaeker in 'Just Before' opnieuw haar liefde voor muziek de vrije loop en gebruikte ze composities van Magnus Lindberg, John Cage, Yannis Xenakis, Steve Reich, Pierre Bartholomé en Thierry De Mey. Haar muzikale parcours vond in 1998 een vervolg en wel in twee opzichten. De Keersmaeker waagde zich met 'Blauwbaards Burcht' van Béla Bartók aan haar eerste operaregie. In 'Drumming' hernam ze de percussiemuziek van Steve Reich als basis voor een compacte en bijzonder energieke choreografie met een strikte opbouw. Het belangrijke in 'Just Before' is de combinatie van dans en tekst. 'Tippeke', de kortfilm waarmee 'Woud' opende, was misschien de eerste aanzet daartoe. De Keersmaeker zwerft er in een bos, terwijl ze een aftelrijmpje opzegt. Ze verbindt de sleutelwoorden van dit rijmpje met welbepaalde bewegingen, zoals dat vaak het geval is in dergelijke kinderliedjes. 'Just Before' is het eerste grote luik in haar zoektocht naar het samenvoegen van tekst en dans, van betekenis en beweging, van taal en lichaam. Anne Teresa De Keersmaeker wordt er bijgestaan door haar zuster Jolente, die lid is van het theatercollectief STAN. Drie andere luiken zouden nog volgen. In maart 1999 traden een danseres van Rosas en een acteur van STAN samen op in 'Quartett', op een tekst van Heiner Müller. In mei van hetzelfde jaar werd de relatie tekst-muziek nog uitgediept in 'I said I', een choreografie die gebaseerd is op het toneelstuk 'Selbstbesichtigung (Introspectie)' van Peter Handke. Het hoogtepunt kwam in 2000 met 'In Real Time', een groot project dat alle dansers van Rosas, alle acteurs van STAN en de muzikanten van het jazzensemble Aka Moon op het podium verenigde.

de. In 2001 kregen we met 'Rain' de terugkeer naar zuivere dans, 'Music for 18 musicians' van Steve Reich, alsook de terugkeer naar de intimiteit met 'Small Hands (out of the lie of no)', een duo dat ze samen met Cynthia Loe-mij danste. In 2002 zag 'April me' het licht, de grote nieuwe creatie voor alle dansers van het gezelschap. Hetzelfde jaar werd in november de twee-de solo uit de carrière van Anne Teresa De Keersmaeker gecreëerd: 'Once', op muziek van Joan Baez.

De componisten van 'Counter Phrases'

Georges Aperghis

Georges Aperghis werd in 1945 in Athene geboren. Na een dubbele, voor-namelijk autodidactische vorming als schilder en muzikant, vestigde hij zich in Parijs, waar hij Xenakis ontmoette. Vervolgens ontdekte hij het theater, een wereld die hij nooit zou verlaten. Hij werd medewerker van Antoine Vitez en richtte het Atelier Théâtre et Musique (ATEM) op. Zijn muzikaal-scenische wereld is tegelijk humoristisch en tragisch, krachtig en broos. Het werk van Georges Aperghis bekleedt een centrale plaats en is de referentie in het Franse muziektheater geworden. Hij componeerde zeven opera's, vertrekkend van Jules Verne, Diderot, Freud, Edgar Poe en Claude Levi-Strauss ('Tristes Tropiques', 1996). Ictus heeft Aperghis' 'Hamletmaschine-Oratorio' voor het label Cyprès opgenomen en daarmee de Prix du Disque de l'Académie Charles Cros 2002 behaald. De eerstvolgende samenwerking tussen Aperghis en Ictus zal de titel 'Tempête' of 'Avis de Tempête' dragen en wordt in 2004 in de Opéra de Lille gecreëerd.

Thierry De Mey

Thierry De Mey is componist én filmregisseur. Een groot deel van zijn muzi-kale productie is voor dans en film bestemd. Voor choreografen als Anne Teresa De Keersmaeker, Wim Vandekeybus en Michèle-Anne De Mey is hij vaak niet enkel een componist, maar ook een kostbare medewerker in het uitvinden van "formele strategieën", om een uitdrukking te gebruiken die hem dierbaar is. Zijn voornaamste realisaties en composities zijn: 'Rosas danst Rosas' (choreografie Anne Teresa De Keersmaeker), 'What the body does not remember' en 'Les porteuses de mauvaises nouvelles' (choreogra-fie Wim Vandekeybus), 'Musique de table', 'Poses', 'Frisking' voor slagwerk, één strijkkwartet alsook talrijke ensemblestukken voor Maximalist! en Ictus. Hij was te gast aan de Universiteit van Brussel, op de festivals van Montpel-lier en Straatsburg (Musica) en in het IRCAM te Parijs. Het werk van Thierry De Mey werd met nationale en internationale prijzen bekroond: Bessie Awards, Ève du Spectacle en door het Componistenforum van Unesco.

Robin de Raaff

Robin de Raaff werd in 1968 in Breda geboren. Hij wordt als een van de bril-jantste vertegenwoordigers van de nieuwe Nederlandse generatie beschouwd. Na zijn studies bij Theo Loevendie, Wolfgang Rihm en George

Benjamin koos Pierre Boulez hem speciaal uit om een masterclass bij te wonen, waar de Raaff zijn eerste strijkkwartet mocht voorstellen. Sindsdien kreeg hij belangrijke opdrachten van onder meer het Tanglewood Festival en het Koninklijk Concertgebouworkest. Thans bereidt hij in samenwerking met Pierre Audi een opera voor De Nederlandse Opera voor.

Luca Francesconi

Luca Francesconi werd in 1956 in Milaan geboren en studeerde bij Stock-hausen en Berio, van wie hij tevens de assistent is geweest. Hij schreef meer dan vijftig werken voor de beste solisten, ensembles en grote orkesten (Arditti Quartet, Ensemble Intercontemporain, London Sinfonietta, Ensemble Contrechamps, Ensemble Modern...). Hij was de eregast op talrijke festivals (Biënnale van Venetië, Ars Musica, Musica in Straatsburg, Akiyoshidai in Japan, Archipel te Genève...) en kreeg verschillende onderscheidingen, waar-onder de Gaudeamus Prijs in 1984, de Kranichsteiner MusikPreis van Darm-stadt in 1990, de Siemens Prijs en de Prix Italia in 1994. De activiteiten van Francesconi zijn veelzijdig: hij doceert compositie aan het Conservatorium van Milaan, hij heeft een studio voor elektro-akoestische muziek opgericht (AGON), hij dirigeert geregeld zelf zijn eigen composities en schreef in 1996 een video-opera met beelden van Studio Azzurro. Recent creëerde hij met succes in de Munt zijn eerste opera 'Ballatta', geïnspireerd door 'The Rime of Ancient Mariner' van Coleridge. Ictus heeft op het label Megadisc een cd aan hem gewijd.

Jonathan Harvey

Jonathan Harvey werd in 1939 in Engeland geboren. Soms spreekt men van hem als "de meest Franse van de Engelse musici", waarbij men de nadruk legt op zijn zin voor rijke, wervelende harmonieën (à la Messiaen), alsook op zijn verwantschap met de Franse componisten die met het sonore spec-trum werken (zoals Murail of Grisey). Toch was het in de eerste plaats Stock-hausen die zijn muzikale geest verrijkte (meerder etudes zijn aan hem opge-dragen) en Harvey brengt graag hulde aan het "innerlijke leven", waarmee Stockhausen als eerste de elektronische klanken heeft begiftigd. Religieuze en mystieke geschriften beïnvloeden zijn inspiratie: de teksten van het boed-dhisme, de Bijbel, Steiner, alsook het denkbeeldige verband dat hij legt tus-sen de vrijheid van geest en de vrijheid van de elektronische klanken die geen zichtbare oorsprong hebben en in de ruimte rondzwerven. De muziek van Jonathan Harvey werd door de beste ensembles uitgevoerd (Arditti Quartet, Ensemble Intercontemporain, Ensemble Modern, L'Itinéraire...) en kreeg talrijke onderscheidingen, waaronder de Britten Award in 1993. Ictus heeft aan Harvey de cd 'Wheel of Emptiness' gewijd, die op het label Cyprès is uitgekomen en in 2002 met de Caeciliaprijs werd bekroond.

Toshio Hosakawa

Toshio Hosakawa werd in 1955 in Hiroshima geboren. Na compositiestudies bij Isang Yun in Berlijn wist Hosokawa zich al snel als de voortrekker van de

jonge Japanse muziekgeneratie op te werpen. Zijn stijl is een synthese van de westerse hedendaagse muziek (en meer bepaald van Nono, Scelsi en Lachenmann, één voor één componisten die het begrip 'mooi timbre' met argwaan bekijken) en van de Japanse cultuur (het Nô-theater). In zijn muziek gebruikt hij extreem trage tempi en ontwikkelt hij lange, meditatieve, maar bijzonder krachtige klankblokken (zoals bij rituele muziek), doorspekt met levendige, dramatische impulsen en lawaaierige aanvallen. Hosokawa won de eerste prijs op het compositieconcours naar aanleiding van honderd jaar Philharmonie in Berlijn; bovendien is hij artistiek directeur van het Festival van Akiyoshi-dai. De grote Europese festivals (Darmstadt, Festival d'Automne à Paris, Salzburg...) hebben belangrijke retrospectieven aan hem gewijd.

Magnus Lindberg

Magnus Lindberg werd in 1958 in Helsinki geboren. Hij voelt zich aangesproken door de symfonische schriftuur van Sibelius, door de Amerikaanse seriële school van Babbitt, door informaticasystemen, het Franse spectralisme, de gamelans uit Bali en de Berlijnse punkgroepen die hij in 1984-1985 ontdekte. Hij is dan ook de beste vertegenwoordiger van wat men de stilistische synthese kan noemen, de 'Goûts Réunis' van het einde van de twintigste eeuw. In zijn jonge jaren was Lindberg een turbulente componist, waarbij hij de toehoorders in de war bracht vanwege zijn synthese van radicaal serialisme en concrete muziek. Langzamerhand evolueerde zijn muziek in de richting van een soort van harmonische 'hydromechanica', met levendige kleuren, in een ongrijpbare vorm en ondersteund door een verfijnde microritmiek. Zoals zijn exegeet en landgenoot Vesa Siren opmerkt, geniet Lindberg in eigen land een reputatie "die bijna vergelijkbaar is met die van Sibelius". In Engeland behoren zijn werken tot het dagelijkse repertoire van de nieuwe muziek en in de Verenigde Staten heeft de Los Angeles Philharmonic verschillende opnames aan hem gewijd, onder leiding van Esa-Pekka Salonen. Ook Ictus heeft bij het label Megadisc een portret-cd rond Lindberg gerealiseerd.

Steve Reich

Steve Reich werd in 1936 in New York geboren. Na zijn studies filosofie volgde hij compositie bij Darius Milhaud en Luciano Berio. Hij maakte zich vertrouwd met jazz en elektronische muziek en bestudeerde de ritmiek van de Ghanese muziek, alsook de gamelan uit Bali. Reich wordt vandaag samen met Philipp Glass en Terry Riley als een van de pioniers van de minimalistische en repetitieve muziek beschouwd. Steve Reich leidt een bijzonder zuiver parcours, waarbij hij steeds trouw blijft aan zijn oorspronkelijke intuïtie, of het nu gaat om zijn eerste, zeer radicale werken die draaien rond de langzame tempoverschuiving van verschillende lussen magneetband ('It's gonna rain', 1965), of om de grote muzikale bouwwerken uit de jaren zeventig - puntgave en hypnotische kristallen ('Music for eighteen musicians', 1976) - of nadien de werken geïnspireerd door de Hebreeuwse cantilene ('Tehillim', 1981) en tenslotte de recente, meer verhalende en meer rapsodische wer-

ken (de video-opera 'Hindenburg' uit 1998). Recent nam Ictus voor het label Cyprès 'Drumming' op.

Fausto Romitelli

Fausto Romitelli werd in 1963 in Milaan geboren. Op zijn achtentwintigste vestigde hij zich in Parijs om er muzikale informatica te studeren aan het IRCAM. Hij bleef dan ook een grote affiniteit hebben met de spectrale technieken die de Franse muziek van de laatste jaren hebben gekenmerkt. Deze technieken vertrekken van de analyse van de timbres (en van hun verschillende bestanddelen) door een computer, waarvan vervolgens toepassingen worden afgeleid wat betreft de instrumentatie, het instrumentale spel en het vermengen van elektronische en akoestische middelen. Aldus verkennen de componisten een terrein waar de begrippen timbre en harmonie met elkaar versmelten. De harmonische parcoursen, afgeleid van de klanken zelf, winnen hierdoor aan transparantie, terwijl ze tegelijk zichzelf met een zekere wazigheid omgeven: ze worden zichzelf transformerende 'klankbanen'. Een groot aantal componisten die aan deze creatieve inspanningen hebben deelgenomen, vallen op door hun briljante en aantrekkelijke muziek, met duidelijk afleesbare processen. Maar precies op dit vlak is Romitelli het zwarte schaap: de massale verschuivingen à la Xenakis interesseren hem meer dan de vogels van Messiaen, zoals ook de psychedelische rock hem meer aantrekt dan de piano-jazz, of - in meer algemene zin - het hallucinante hem meer zegt dan het contemplatieve. De titels van zijn recente werken spreken in dit verband voor zich: 'Blood on the Floor', 'Acid Dream & Spanish Queens', 'Have your trip', 'Lost' (op teksten van Jim Morrison); dit alles ruikt eerder naar solfer. "Sinds mijn geboorte baad ik in digitale beelden, in synthesizer-klanken, in artefacten. Het artificiële, het vervormde, het gefilterde, dat is bepalend voor de natuur van de mens van vandaag" (F.R.).

Stefan Van Eycken

Stefan Van Eycken werd in 1975 in Ninove geboren. Hij studeerde musicologie, Angelsaksische analytische filosofie, politieke theorie en Engelse literatuur. Op compositorisch vlak is hij in hoofdzaak een autodidact. Gezien zijn complexe karakter is hij tegelijk geïnteresseerd in de ultra-combinatorische muziek zoals Brian Ferneyhough die ontwikkeld heeft (hij heeft dan ook zijn doctoraalscriptie aan hem gewijd), alsook in de extreem contemplatieve attitude van iemand als Morton Feldman. Deze paradox verleent zijn muziek een unieke kleur, waarin timbre een centrale plaats bekleedt (dit komt neer op een verkenning van de meest gesluierde timbres uit het mediumregister), terwijl de sensuele volheid van het timbre als het ware wordt bedwongen, belemmerd door een complexe en versluierde 'ars combinatoria'. Stefan Van Eycken heeft een fellowship van twee jaar met Ictus afgesloten, waarbij hij vrij participeert aan de muzikale activiteiten van het ensemble.

Ictus

Ictus is een ensemble voor hedendaagse muziek met de lokalen van het dansgezelschap Rosas als thuisbasis. In de programmering valt een enorm breed spectrum op. Om dit eclectisme te compenseren, om op elk concert de grenzen te verleggen en van elk optreden een moment te maken dat gestructureerd is in de tijd, kiest Ictus voor thematische concerten (de versnipperde tijd, transcripties, het nachtelijke, de ironie, muziek en film...) en voor portretconcerten (Magnus Lindberg, Emmanuel Nuñez, Jonathan Harvey, Franco Donatoni, Steve Reich, Toshio Hosokawa...). In samenwerking met de Filharmonische Vereniging van Brussel en het Kaaitheater brengt Ictus elk jaar een serie concerten die een breed en heterogeen publiek bereiken. Na enkele seizoenen heeft het ensemble ook in het buitenland een belangrijke plaats binnen de internationale scène veroverd en hebben de belangrijkste en meest toonaangevende festivals voor hedendaagse muziek Ictus reeds uitgenodigd. Sinds april 2000 organiseert het ensemble tevens het jaarlijks Internationaal Compositie Seminarie in zijn eigen thuisbasis.

Georges-Elie Octors

Georges-Elie Octors werd geboren in 1947. Hij studeerde aan het Conservatoire Royal de Bruxelles. Hij was solist in het Nationaal Orkest van België in 1969 en vanaf 1970 lid van het Ensemble Musiques Nouvelles dat hij tussen 1976 en 1991 ook dirigeerde. Hij dirigeerde eveneens tal van symfonische orkesten en kamermuziekorkesten in België en in het buitenland. Hij is muziekdirecteur van Ictus en stichtend lid van het Ictus Piano-Percussie Kwartet. Aan het Conservatoire Royal de Liège doceert hij percussie en hij geeft muziekanalyse bij P.A.R.T.S. (de dansopleiding van Anne Teresa de Keersmaeker). Georges-Elie Octors dirigeerde de premières van werken van verschillende componisten zoals Kaija Saariaho, Michael Jarrell, Luca Francesconi, Pierre Bartholomé, Philippe Boesmans, Henri Pousseur, Toshio Hosokawa en Thierry De Mey. Hij werd uitgenodigd op de meeste grote festivals voor nieuwe muziek en was verantwoordelijk voor verschillende cd-opnames.

Ictus

Georges-Elie Octors muzikale leiding en percussie

Miquel Bernat percussie

Helen Bledsoe fluit

Gery Cambier contrabas, elektrische bas en percussie

François Deppe cello

Dirk Descheemaeker klarinetten en percussie

Benjamin Dieltjens klarinetten

Aurélie Etringer altviool

Jean-Luc Fafchamps piano

Bert Helsen fagot

Annie Lavoisier harp

Tom Pauwels elektrische en akoestische gitaar

Alain Pire trombone

Jean-Luc Plouvier piano, keyboard en celesta

Bruce Richards hoorn

Igor Semenov viool

Luc Sirjacques trompet

Piet Van Bockstal hobo

George van Dam viool

Michael Weilacher percussie

Alex Fostier geluidsingenieur

Caroline Wagner assistentie geluid

Jan Herinckx podium regie

Ludo Van Hoof videotechnicus

Tom Bruwier technisch directeur

Rosas

Beiamin Boar

Marta Coronado

Alix Eynaudi

Jordi Galí

Rosalba Torres Guerrero

Fumiyo Ikeda

Cynthia Loemij

Ursula Robb

Taka Shamoto

Igor Shyshko

Clinton Stringer

Julia Sugranes

Jakub Truszkowski

Aliocha Van der Avoort fotodirecteur

Boris Van der Avoort, Isabelle Boye fotomontage

Counter Phrases

film **Thierry De Mey**
choreografie **Anne Teresa De Keersmaeker,**
in samenwerking met de dansers
muziek **Stefan Van Eycken, Robin de Raaff,**
Thierry De Mey, Georges Aperghis,
Steve Reich, Jonathan Harvey,
Magnus Lindberg, Toshio Hosokawa,
Fausto Romitelli, Luca Francesconi
dansers Rosas **Beniamin Boar, Marta Coronado,**
Alix Eynaudi, Jordi Galí, Fumiyo Ikeda,
Cynthia Loemij, Ursula Robb,
Taka Shamoto, Igor Shyshko,
Clinton Stringer, Julia Sugranyes,
Rosalba Torres Guerrero, Jakub
Truszkowski
kostuums **Dries Van Noten**
assistente **Anne-Catherine Kunz**
regieassistenten **Anne Van Aerschot, Micha Wald**
bijkomende assistente **Kita Bauchet**
repetitor **Pascale Gigon**
productiedirecteur **Micha Wald**
productieassistent **Anne Van Aerschot**
tuinadviseur **Erik Dhont**
fotodirecteur **Aliocha Van der Avoort**
fotomontage **Boris Van der Avoort, Isabelle Boyer**
geproduceerd door **Rosas & Ictus**
Rosas **Guy Gypens, General Manager**
Ictus **Lukas Pairon, General Director**
Rosas **huisgezelschap van De Munt**
Ictus bedankt **Adams Musical Instruments**

Stefan Van Eycken, Solo Igor
duur 5 min 3 sec . musici **Dirk Descheemaeker, Benjamin Dieltjens**
klarinetten, **Tom Pauwels** elektrische gitaar . dans **Igor Shyshko** .
locatie **Vijvers van Hoeilaart, Zoniënwood**

Robin de Raaff, Orphic Descent
duur 5 min 18 sec . musici **Helen Bledsoe** fluit, **Piet Van Bockstal**
hobo, **Dirk Descheemaeker, Benjamin Dieltjens** klarinetten, **Bert**
Helsen fagot, **Bruce Richards** hoorn, **Luc Sirjacques** trompet, **Alain**
Pire trombone, **Annie Lavoisier** harp, **Jean-Luc Fafchamps** piano,
Miquel Bernat, Michael Weilacher percussie, **Igor Semenoff, George**
van Dam violen, **Aurélie Etringer** altviool, **François Deppe** cello, **Gery**
Cambier contrabas, **Georges-Elie Octors** muzikale leiding . dans
Fumiyo Ikeda, Jordi Galí, Beiamin Boar . locatie **Park van het Kasteel**
van Terhulpen

Thierry De Mey, Water
duur 12 min 19 sec . musici **Jean-Luc Fafchamps** piano, percussie
François Deppe cello, **Miquel Bernat, Michael Weilacher, Gery**
Cambier, Dirk Descheemaeker percussie, **Georges-Elie Octors** muzika-
le leiding . dans **Beniamin Boar, Marta Coronado, Alix Eynaudi, Jordi**
Galí, Fumiyo Ikeda, Cynthia Loemij, Ursula Robb, Taka Shamoto, Igor
Shyshko, Clinton Stringer, Julia Sugranyes, Rosalba Torres Guerrero,
Jakub Truszkowski . locatie **Park van het Kasteel van Attre, tuin Dries**
Van Noten

Georges Aperghis, Heysel
duur 5 min 57 sec . musici **Helen Bledsoe** fluit, **Piet Van Bockstal**
hobo, **Dirk Descheemaeker, Benjamin Dieltjens** klarinetten, **Bert**
Helsen fagot, **Bruce Richards** hoorn, **Luc Sirjacques** trompet, **Alain**
Pire trombone, **Jean-Luc Fafchamps, Jean-Luc Plouvier** piano's,
Miquel Bernat, Michael Weilacher percussie, **Igor Semenoff, George**
van Dam violen, **Aurélie Etringer** altviool, **François Deppe** cello, **Gery**
Cambier contrabas, **Georges-Elie Octors** muzikale leiding . dans
Jakub Truszkowski, Ursula Robb, Julia Sugranyes, Alix Eynaudi,
Rosalba Torres Guerrero, Cynthia Loemij, Fumiyo Ikeda . locatie
Openluchttheater van het Park van Ossegem

Steve Reich, Dance Patterns

duur 6 min 47 sec . musici **Jean-Luc Fafchamps, Jean-Luc Plouvier** piano's, **Miquel Bernat, Michael Weilacher** vibrafoons, **Gery Cambier, Georges-Elie Octors** xylofoons . dans **Cynthia Loemij, Ursula Robb, Benjamin Boar, Marta Coronado** . locatie **administratieve wijk van Brussel**

Jonathan Harvey, Moving Trees

duur 5 min 19 sec . musici **Helen Bledsoe** fluit, **Piet Van Bockstal** hobo, **Dirk Descheemaeker, Benjamin Dieltjens** klarinetten, **Bert Helsen** fagot, **Bruce Richards** hoorn, **Luc Sirjacques** trompet, **Alain Pire** trombone, **Anne LeRoy** harp, **Tom Pauwels** gitaar, **Luc Plouvier** piano, celesta, **Miquel Bernat, Michael Weilacher** percussie, **Igor Semenoff, George van Dam** violen, **Aurélie Etringer** altviool, **François Deppe** cello, **Gery Cambier** contrabas, **Georges-Elie Octors** muzikale leiding . dans **Taka Shamoto, Fumiyo Ikeda, Julia Sugranyes, Rosalba Torres Guerrero** . locatie **tuin Mr Seghers, Groenhof Malderen, Park Tournay Solvay Watermaal Bosvoorde, tuin van De Belder, Essen**

Rosalba Torres, tekst

locatie **Park van het Kasteel van Terhulpen**

Magnus Lindberg, Counter Phrases

duur 5 min 54 sec . musici **Helen Bledsoe** fluit, **Piet Van Bockstal** hobo, **Dirk Descheemaeker** klarinet, **Bert Helsen** fagot, **Bruce Richards** hoorn, **Luc Sirjacques** trompet, **Alain Pire** trombone, **Jean-Luc Fafchamps** piano, **Miquel Bernat, Michael Weilacher** percussie, **Igor Semenoff, George van Dam** violen, **Aurélie Etringer** altviool, **François Deppe** cello, **Gery Cambier** contrabas, **Georges-Elie Octors** muzikale leiding . dans **Alix Eynaudi, Marta Coronado, Igor Shyshko, Jakub Truszkowski, Benjamin Boar, Jordi Gal , Fumiyo Ikeda** . locatie **Provinciaal Domein, Hofstade**

Tom Pauwels, Improvisaties

duur 3 min 45 sec . dans **Cynthia Loemij, Ursula Robb, Benjamin Boar, Marta Coronado** . locatie **administratieve wijk van Brussel**

Toshio Hosokawa, Floral Fairy

duur 5 min 10 sec . musici **Igor Semenoff, George van Dam** violen, **Aurélie Etringer** altviool, **François Deppe** cello . dans **Ursula Robb, Taka Shamoto, Alix Eynaudi, Julia Sugranyes, Rosalba Torres Guerrero** . locatie **tuin van De Belder, Essen**

Fausto Romitelli, Green, Yellow and Blue

duur 6 min 25 sec . musici **Helen Bledsoe** fluit, **Piet Van Bockstal** hobo, **Dirk Descheemaeker** klarinet, **Bruce Richards** hoorn, **Luc Sirjacques** trompet, **Alain Pire** trombone, **Jean-Luc Plouvier** piano, keyboard, **Tom Pauwels** elektrische gitaar, **Michael Weilacher** percussie, **Igor Semenoff, George van Dam** violen, **Aurélie Etringer** altviool, **François Deppe** cello, **Gery Cambier** elektrische bas, **Georges-Elie Octors** muzikale leiding . dans **Fumiyo Ikeda, Jordi Gal , Benjamin Boar, Alix Eynaudi, Igor Shyshko, Taka Shamoto, Ursula Robb, Cynthia Loemij** . locatie **Park Tournay Solvay Watermaal Bosvoorde, Park van het Kasteel van Terhulpen, tarwe- en koolzaadvelden (Den e), tuin van Dries Van Noten**

Luca Francesconi, Contracanto

duur 5 min 43 sec . musici **Helen Bledsoe** fluit, **Dirk Descheemaeker, Benjamin Dieltjens** klarinetten, **Luc Sirjacques** trompet, **Alain Pire** trombone, **Anne LeRoy** harp, **Jean-Luc Plouvier, Jean-Luc Fafchamps** piano's, **Miquel Bernat, Michael Weilacher** percussie, **Igor Semenoff, George van Dam** violen, **Aurélie Etringer** altviool, **François Deppe** cello, **Gery Cambier** elektrische bas, **Georges-Elie Octors** muzikale leiding . dans **Clinton Stringer (solo), Benjamin Boar, Marta Coronado, Alix Eynaudi, Jordi Gal , Fumiyo Ikeda, Cynthia Loemij, Ursula Robb, Taka Shamoto, Igor Shyshko, Julia Sugranyes, Rosalba Torres Guerrero, Jakub Truszkowski** . locatie **Park van het Kasteel van Beloeil**

de film

beeld **Aliocha Van der Avoort, Dominique Henri, Jean-Paul De Zaeytijd, Thierry De Mey**

geluidsmontage **Isabelle Boyer**

geluidstechnicus **Philippe Van Leer**

mixer **Franco Piscopo**

regie **Eric Vankelst**

chef machinist **Alain Eskens**

machinist **Fabien Shoeck**

chef elektricien **Florence Lê**

elektricien **Vincent Pinckaerts, François Pirotte**

bijwerken kostuums **Emmanuelle Zune, Rose Marie Zarata**

soundmixer **Benoît Biral**

geluidsingenieur **Quentin Jacques Gustino, Gabor Varga, Kate Mac Intosh**

kleurcorrectie **Benoît Delval**

boekhouding **Luk Van den bosch**

assistent boekhouding **Bob Van Langendonck**

promotie **Koen Van Muylem**

verzekeringen **BCOH - Olivier Héger**

materiaal:

camera **Eroïca Production; Aliocha et Boris Van der Avoort**

belichting **B&L Lighting Services; Filippo; Airstar Benelux**

machinerie **Cinetec; Athalys**

fournituren **Athalys**

regie **Tréma**

transport **Tréma, Interleasing, Budget**

studio:

montage **Boris Van der Avoort**

bruitage **Studio L'Equipe**

kleurcorrectie **Puzzle**

mixage **Aléa Jacta**

deze film werd gedraaid in: het landgoed van Mr en Mevr De Belder, Essen; het landgoed van Mr Seghers, Groenhof, Malderen; het landgoed van Mr Dries Van Noten; Ringenhof, Lier; Park van Tournay Solvay, Watermaal Bosvoorde, Brussel; Park van het Kasteel van Terhulpen, Waals Brabant; Park van het Kasteel van Attre, Henegouwen; Park van het Kasteel van Beloeil; het Zoniënwood, Hoeilaart; Provinciaal Domein Hofstade; het openluchttheater van het park van Ossegem, Brussel; de velden van Mr Galant, Denée; de administratieve wijk van Brussel

dank aan: Mr en Mevr De Belder, Mevr Jelena Kovacic-De Belder, Mr Seghers, Dries Van Noten, BIM/Afdeling Groene Ruimtes - Mr Kempeneers en Mr Laloux, La Fondation Culturelle Solvay de la Hulpe - Mevr Colette Hogge, Mr Demeester, Fondation Ligne en Mr Cobut, Bloso Domein Hofstade - Mr Peirlink, De Stad Brussel - Mevr de Schepen Mathias en Mevr Wyns, Groene ruimtes van de Stad Brussel - Mr De Block en Mr Willecomme, Mr Galant, De Regie der Gebouwen van de Federale Staat - Mr Vanderborgh en Mr Leers, Aaonatif Boulaich, Kasteel van Loppem - Mevr Van Kaloen, Le Château de Hex, Eric Gobin, Manuela Rastaldi, Patrick Van Gheluwe, Vania Vaneau